

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА**

Кафедра економіки підприємств міського господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ЦПО та ЗН

(Ачкасов А. Є.)
« 11 » 11 2014 року
М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.13 ФІНАНСИ

галузь знань 0305 – Економіка та підприємництво

спеціальність 7.03050401 – Економіка підприємства, 7.03050901 – Облік

і аудит

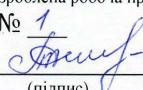
факультет ЦПО та ЗН

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

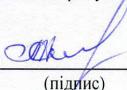
Робоча програма ФІНАНСИ для студентів
 (повна назва навчальної дисципліни)
 за напрямом підготовки спеціальністю 7.03050401 –
Економіка підприємства, 703050901 – Облік і аудит

Розробники: Базецька Г. І., доцент кафедри ЕМПГ, канд. екон. наук, доцент
 (ПІБ, посада, науковий ступень, вчене звання, підпис)

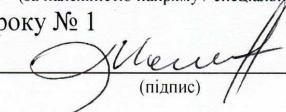
Робочу програму схвалено **на засіданні кафедри**

(що не є випусковою та на якій розроблена робоча програма навчальної дисципліни)
 Протокол від «28» 08 2014 року № 1
 Завідувач кафедри
 (яка не є випусковою) (підпис) Ачкасов А. Ф.
 (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової кафедри**

Економіки підприємств міського господарства
 (за належністю напряму / спеціальності)
 Протокол від «29» серпня 2014 року № 1
 Завідувач кафедри
 (яка не є випусковою) (підпис) (Ачкасов А. Е.)
 (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової кафедри**

Фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту
 (за належністю напряму / спеціальності)
 Протокол від «24» серпня 2014 року № 1
 Завідувач кафедри
 (яка не є випусковою) (підпис) (Момот Т. В.)
 (прізвище та ініціали)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ
 (підпис) (ПІБ) (Чайкошин Н. М.) «10» листопада 2014 р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© Базецька Г. І., 2014

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денно форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Нормативна	Рік підготовки	
			1-й
		Семестр	
			2-й
Загальна кількість годин – 108	Галузь знань 0305 – Економіка та підприємництво спеціальність 7.03050401 Економіка підприємства 7.03050901 Облік і аудит	Лекції	
Модулів – 1			8 год.
Змістових модулів (ЗМ) – 3		Практичні, семінарські	
			4 год.
		Лабораторні	
			–
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – ... самостійної роботи студента – ...		Самостійна робота	
			96 год.
Контрольна робота «Виявлення сутності та особливостей функціонування фінансової та бюджетної систем країни»	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст (друга вища освіта)	Індивідуальні завдання: Контрольна робота – 18 год.	
			Вид контролю: іспит

Примітка:

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): для денної форми навчання – ...

для заочної форми навчання – 11% до 89%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Фінанси» є надання фундаментальних знань з функціонування державних фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. У результаті вивчення даного курсу студенти одержать загальне представлення про систему фінансових відносин, що склалися в даний час в Україні, що допоможе їм надалі вирішувати практичні задачі в цій сфері. Крім того, основні поняття даної дисципліни є базисом для вивчення подальших фінансових дисциплін

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси» є вивчення суті та характерних ознак фінансів, їх ролі й місця в економічній системі, зasad фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості виникнення фінансів;
- економічну сутність фінансів держави;
- структуру фінансової системи держави;
- економічну сутність і функції податків;
- класифікацію податків;
- принципи побудови податкової системи держави;
- соціально-економічну сутність державного бюджету;
- структуру бюджетної системи і бюджетного пристрою держави;
- бюджетний процес;
- сутність загальнодержавних цільових фондів і їх призначення;
- економічну сутність державного кредиту, його форми;
- принципи керування державним боргом;
- сутність і роль регіональних фінансів в економічному розвитку;
- економічну сутність страхування, його функції; зміст і структуру фінансового ринку;
- сутність міжнародних фінансів;
- характеристику фінансових систем закордонних країн

вміти:

- визначати функції державних фінансів;
- визначати напрямки фінансової політики країни;
- визначати склад фінансових ресурсів держави;
- використовувати елементи фінансового механізму;
- використовувати методи функціонування фінансового механізму;
- визначати напрямки оподаткування юридичних та фізичних осіб в державі;
- визначати методи подолання бюджетного дефіциту;

- використовувати методи страхування;
- використовувати принципу функціонування фінансового ринку

мати компетентності:

- відрізняти категорію фінансів від інших однотипних категорій;
- визначати джерела формування фінансових ресурсів держави;
- вміти прогнозувати напрямки розвитку фінансової політики країни;
- визначати основні проблеми, що виникають у процесі фінансової діяльності, і вміти їх вирішувати; аналізувати структуру статей доходів і витрат державного бюджету;
- прогнозувати напрямки розвитку фінансового ринку держави; аналізувати фінансову політику закордонних країн

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ФІНАНСИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУТНІСТЬ ТА ОСНОВИ ФУНКЦІОNUВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ

1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії

Історичні передумови виникнення фінансової науки та її роль у суспільстві. Предмет фінансової науки. Сутність та структура фінансової науки. Розвиток фінансової науки у XV – XIX ст. Розвиток фінансової науки у сучасний період.

Сутність фінансів. Розподільна і контрольна функції фінансів. Фінансові ресурси держави. Фондова та нефондова форма руху фінансових ресурсів. Фінансова інформація як основа контрольної функції фінансів. Органи, що здійснюють контроль за рухом фінансових потоків у державі. Роль і місце фінансів у регулюванні економіки.

Фінансова система по внутрішньому пристрою. Сфери фінансової системи. Ланки фінансової системи. Взаємозв'язок сфер та ланок фінансової системи України. Фінансова система за організаційною структурою. Характеристика фінансових органів України (Міністерство фінансів, ДПАУ, Державне казначейство, КРУ, Розрахункова палата, Аудиторська палата, фонди цільового призначення). Характеристика фінансових інститутів України (НБУ, комерційні банки, страхові компанії, фондові біржі). Порівняльна характеристика фінансових систем розвинутих країн світу та фінансової системи України.

2. Генезис і еволюція фінансів

Фінанси як економічна категорія. Стадії розподілу ВВП. Процес розподілу ВВП між юридичними та фізичними особами і державою. Процес формування та розподілу бюджету та фондів цільового призначення. Фінансові відносини.

Історичний характер фінансів. Еволюція форм фінансових відносин. Еволюція податку. Історичні аспекти формування та використання державного фонду. Еволюція державних фінансів України. Взаємозв'язок розвитку державних фінансів України та Росії.

3. Фінансове право і фінансова політика

Поняття та система фінансового права. Предмет фінансового права. Важливі ознаки предмета фінансового права. Методи фінансового права. Загальна частина фінансового права. Фінансове законодавство.

Зміст і значення фінансової політики. Принципи фінансової політики. Ланки фінансової політики. Фінансова стратегія і фінансова тактика. Фінансовий механізм, його склад і структура. Фінансове планування і прогнозування. Керування фінансами і фінансове право. Органи керування фінансами. Сутність фінансового контролю. Види, форми і методи фінансового контролю.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

4. Податки. Податкова система

Економічна сутність і функції податків. Основні елементи податків. Класифікація податків. Податкова система держави і принципи її побудови. Сутність, функції та особливості стягнення прямих податків. Податок на прибуток. Податок на доходи громадян. Плата за землю. Податок з власників транспортних засобів. Податок на промисел. Податок на нерухомість. Сутність, функції та особливості стягнення непрямих податків. ПДВ. Акцизний збір. Мито. Сутність, функції та особливості стягнення платежів за ресурси й інших обов'язкових платежів. Місцеві податки і збори: особливості встановлення адміністративно-територіальними одиницями. Спрощена система оподаткування в Україні. Податкові системи розвинутих країн світу.

5. Бюджет. Бюджетна система

Державний бюджет як економічна категорія. Соціально-економічна сутність державного бюджету. Бюджетний пристрій і бюджетна система. Бюджетний пристрій в унітарних та федераційних державах. Правові основи бюджетної системи України. Складові елементи бюджетної системи України. Принципи бюджетного пристрою. Розподіл доходів та витрат між бюджетами в Україні. Види взаємовідносин між бюджетами різних рівнів. Бюджетний процес. Бюджетне планування. Бюджетний дефіцит і шляхи його скорочення. Доходи державного бюджету. Джерела формування доходів державного бюджету. Податкові надходження. Неподаткові надходження. Цільові трансферти. Витрати державного бюджету. Бюджетне фінансування науки і освіти. Державне фінансове забезпечення соціальних гарантій населенню. Організація фінансів і фінансування витрат у соціально-культурних закладах і установах. Фінансове забезпечення і фінансування розвитку освіти, науки і культури. Фінансування державного управління, національної оборони та правоохоронної діяльності. Видатки на розвиток економіки. Фінансування промисловості і сільського господарства. Скасування статей витрат державного бюджету. Цільові програми. Економічна сутність державного кредиту. Formи державного кредиту. Ощадне діло. Класифікація позик. Оформлення державних позик облігаціями. Оформлення державних позик казначейськими зобов'язаннями. Місцеві позики. Умови випуску державних та місцевих позик. Джерела погашення державних та

місцевих позик. Капітальний державний борг. Поточний державний борг. Внутрішній та зовнішній борг України. Динаміка обсягу внутрішнього та зовнішнього боргу України. Керування державним боргом. Державний борг і його обслуговування в Україні. Сутність загальнодержавних цільових фондів та їх призначення. Загальнодержавні фонди цільового призначення в Україні. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Інші фонди цільового призначення.

6. Страхування. Страховий ринок

Економічна сутність страхування, його функції. Страховий фонд, форми і методи його утворення і використання. Класифікація страхування. Види державного обов'язкового страхування. Організація страхової справи. Страховий ринок, його сутність і значення. Страхова послуга та особливості її реалізації. Державне регулювання страхової діяльності. Правові основи здійснення страхової справи в Україні. Здійснення контролю за діяльністю страхових органів.

7. Фінансовий ринок

Зміст фінансового ринку. Структура фінансового ринку. Ринок грошей: структура і суть; об'єкти та суб'єкти; характеристика облікового ринку та його особливості; характеристика міжбанківського ринку; операції на міжбанківському ринку. Ринок цінних паперів: місце ринку цінних паперів на фінансовому ринку; цінні папери, їх види та характеристика; функції і роль цінних паперів в економіці. Ринок капіталів: структура ринку капіталів; суть і функції кредиту; особливості функціонування банків як основних учасників ринку капіталів. Валютний ринок: поняття і структура; валютні операції; валютне регулювання та курсова політика НБУ. Грошово-кредитна система. Умови створення і перспективи розвитку фінансового ринку.

8. Фінанси суб'єктів господарювання

Економічна сутність і функції фінансів підприємств. Грошові фонди підприємств. Основи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи. Фінансові ресурси підприємств і джерела їх формування. Прибуток підприємства та його використання. Зміст та завдання управління фінансами підприємств.

9. Міжнародні фінанси

Сутність міжнародних фінансів. Міжнародна валютно-фінансова система. Міжнародні розрахунки. Фінанси міжнародних організацій і фінансові міжнародні інститути. Валютне регулювання. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. Міжнародне фінансування промисловоторгових фірм. Основи міжнародної банківської справи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

10. Фінансовий менеджмент

Сутність фінансового менеджменту. Сучасний розвиток системи фінансового менеджменту на підприємствах України. Закордонний досвід використання системи фінансового менеджменту на макро- та макрорівнях. Фінансові рішення, їх розробка, прийняття та реалізація. Мета й основні завдання фінансового менеджменту. Принципи і функції фінансового менеджменту, їх характеристика. Сучасні методи фінансового менеджменту.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр/сем	срс
1	7	8	9	10	11
Модуль ФІНАНСИ					
Змістовий модуль 1. Сутність та основи функціонування державних фінансів					
Тема 1.	8	-	-	-	8
Тема 2.	10	2	-	-	8
Тема 3.	8	-	-	2	6
Разом за ЗМ 1	26	2	-	2	22
Змістовий модуль 2. Особливості функціонування фінансової системи держави					
Тема 4.	9	2	-	-	8
Тема 5.	9	2	-	-	8
Тема 6.	8	-	-	1	6
Тема 7.	7	2	-	-	6
Тема 8.	10	-	-	0,5	8
Тема 9	7	-	-	0,5	6
Разом за ЗМ 2	50	6	-	2	42
Змістовий модуль 3. Система управління фінансами					
Тема 10.	14	-	-	-	14
Контрольна робота	18				18
Разом за ЗМ 3	32	-	-	-	32
Усього годин	108	8	-	4	96

5. Теми семінарських занять

Не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 3. Фінансове право і фінансова політика	2
2	Тема 6. Страхування. Страховий ринок	1
3	Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання	0,5
4	Тема 9. Міжнародні фінанси	0,5
	Разом	4

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії	8
2	Тема 2. Генезис і еволюція фінансів	8
3	Тема 3. Фінансове право і фінансова політика	6
4	Тема 4. Податки. Податкова система	8
5	Тема 5. Бюджет. Бюджетна система	8
6	Тема 6. Страхування. Страховий ринок	6
7	Тема 7. Фінансовий ринок	6
8	Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання	8
9	Тема 9. Міжнародні фінанси	6
10	Тема 10. Фінансовий менеджмент	14
	Виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)	18
	Разом	96

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

За дисципліною «Фінанси» передбачено виконання контрольної роботи. Завдання на контрольну роботу містить 10 тем (10 варіантів: номер варіанту визначається за останньою цифрою в номері залікової книжки студента). Кожна тема розділена на дві частини: теоретичну та тестову. В теоретичній частині студенту (слухачу) пропонується відповісти на декілька запитань згідно теми завдання. Тестова частина містить 10 тестових завдань за темою контрольної роботи.

10. Методи навчання

Теоретичні, розрахункові і практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, при виконанні контрольної роботи, самостійній роботі з навчальною і науково - методичною літературою.

Вивчення дисципліни «Фінанси» базується на знанні циклу загальноосвітніх і загальнонаукових дисциплін, розвитку суспільного виробництва, а також на знаннях і уміннях, отриманих студентами в процесі проходження навчальних і виробничих практик.

Окремі теми дисципліни вивчаються з різним ступенем поглиблення та деталізації, що передбачено цією робочою програмою. Поточний контроль проводиться методом вибіркового опитування на практичних заняттях і виконання студентами письмової контрольної роботи.

Остаточна оцінка знань студентів з дисципліни проводиться за національною шкалою оцінювання знань.

11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів:

1. Проміжні методи контролю по темах (усне опитування, тестові завдання) з зазначенням кількості балів, які можна отримати за кожну тему та за модуль в цілому, а також виконання контрольної роботи передбачають 70-бальну систему оцінювання.
  2. Екзамен проводиться письмово та оцінюється за 30-бальною системою.
  3. Загальна сума балів поточної атестації, самостійної роботи та складання екзамену складає не більше 100 балів.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна атестація та самостійна робота										Підсумковий контроль (екзамен)	Сума	
3М 1.1			3М 1.2				3М 1.3		3М I3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
										15		
15			35						5		30%	100%
70%												

Т 1, Т 2 ... Т 10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Базецька Г. І. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси» (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напрямів підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства», 6.030509 – «Облік і аудит», слухачів другої вищої освіти спеціальностей 7.03050401 - Економіка підприємства (за видами економічної діяльності) і 7.03050901 – Облік і аудит) / Г. І. Базецька; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 195 с.

2. Базецька Г. І. Методичні вказівки до організації самостійної роботи з дисципліни «Фінанси» (для студентів З курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр напряму 6.050401 «Економіка підприємства», 6.050409 «Облік і аудит», 6.030601 «Менеджмент» та слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401- Економіка підприємства (за видами економічної діяльності, 7.03050901 «Облік і аудит», 7.03060101- Менеджмент організацій і адміністрування) / Г. І. Базецька; Харк. нац. унів-т. міськ. госп-ва. – Х.: ХНУМГ, 2013. – 65 с.

14. Рекомендована література Базова

1. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України: навч.пос. - К.: НІОС, 2008.
2. Державні фінанси України [Текст]: Підручник / М.І. Кармін. – К., 2008.
3. Державні фінанси України [Текст]: Підручник / М.Л. Карлін – К., 2008.
4. Ковалева А.М. Фінанси. [Текст]: Учебное пособие. – М.: Финансы и статистика, 2009.
5. Опарін В.М. Фінанси. - К.: КНЕУ, 2005.
6. Фінанси.UA [Текст]: Учебное пособие / С.П. Захарченков – Харків, 2008.
7. Фінанси. [Текст]: Підручник / Л.П. Стеців, О.І. Копилюк. – К.: КНЕУ, 2007.
8. Фінансовий менеджмент. [Текст]: Підручник / Кер. Кол. Авт. I наук. Ред.. проф.. А.М.Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2005. – 535 с.
9. Фінансовий менеджмент: [Текст] Навч.- метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А.М. Поддєрьогін, Л.Д.Буряк, Н.Ю. Калач та ін. – К.: КНЕУ, 2007.

10. Шуляк П.Н. Финансы предприятия [Текст]: 6-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К°», 2006 г. - 712 с.

Допоміжна

1. Анрушченко В.Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті: (Теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів) / В.Л. Анрушченко. - Львів: Каменяр, 2000. -305 с.
2. Базилевич В.Д. Державні фінанси: Навч. посіб. / В.Д. Базилевич, Л.О. Баластрнк; за загальною ред. В.Д. Базилевича. - К.: Атіка, 2002. - 368 с.
3. Берлин СИ. Теория финансов: Учеб. пособ. / СИ. Берлин. - М.: Приор, 2000.
4. Білик М.Д. Фінанси підприємств. Завдання для практичних занять з методичними вказівками: Навч. посіб. / М.Д. Білик, Н.Д. Бабяк, О.Б. Семенюк. - К.: Центр "Методика-інформ", 2003. - 202 с.
5. Бланк И.А. Управление денежными потоками / И.А. Бланк. - К.: Ника-Центр: Эльга, 2002. - 736 с. - (Библиотека финансового менеджмента).
6. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия / И.А. Бланк. - К.: Эльга: Ника-Центр, 2003. - 496 с. - (Энциклопедия финансового менеджмента; Вып. 4).
7. Бланкарт Ш. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки / Ш. Бланкарт; пер. з нім. СЛ. Терещенко та О.О. Терещенка; передмова та наук, редактування В.М. Федосова. - К.: Либідь, 2000. - 654 с.
8. Боди З., Мерлон Р. Финансы: Учеб. пособ. /З. Боди, Р. Мерлон; пер. с англ.- М.: Изд. дом "Вильяме", 2000.
9. Большаков СВ. Основы управления финансами: Учеб. пособ. I СВ. Большаков. — М.: ИД "ФБК-Пресс", 2000.
10. Булгакова СО. Казначейство зарубіжних країн: Навч. посіб. [2 вид. доп. та персроб.] / СО. Булгакова. - К.: КНТЕУ, 2005. - 418 с.
11. Булгакова С. О. Казначайська система виконання бюджету: Підруч. / СО. Булгакова. - К.: КНТЕУ, 2005.-416 с.
12. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами / Дж. К. Ван Хорн; пер. с англ. - М.: Финансы и статистика, 2003. - 800 с.
13. Василий ОД. Теорія фінансів: Підручн. / О.Д. Василик. - К.: НІОС, 2000. - 416 с.
14. Василий ОД. Державні фінанси України: Підручн. / О.Д. Василик, К.В. Павлюк. - К.: НІОС, 2002.-608 с.
15. Вексельное обращение: теория и практика / под ред. А.Б. Авакова. - Х.: Фолио, 2000. -382 с.
16. Дьяченко В.П. История финансов СССР / В.П. Дьяченко. - М.: Наука, 1978. - 493 с.
17. Дробозина Л.А. Общая теория финансов: Учебник / Л.А. Дробозина, Ю.Н. Константинова, Л.П. Окунева и др.; под ред. Л.А. Дробозиной. - М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1995. -256 с.
18. Єфименко ТІ. Податковий кодекс України: питання ефективності та суспільні злагоди / ТІ. Єфименко // Фінанси України. - 2007. - № 5. - С 3-12.
19. Завгородний В.П. Налоги и налоговый контроль в Украине / В.П. Завгородний. - К.: А.С.К., 2000.-639 с.
20. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег/ Дж. М. Кейнс; пер. с англ. - М.: Прогресс, 1993.
21. Килячков А.А. Рынок ценных бумаг и биржевое дело / А.А. Килячков, Л.А. Чалдасва. -М.: Юристь, 2000.-391 с.
22. Кириленко О.П. Місцеві бюджети України: Історія, теорія, практика / О.П. Кириленко. -К.: НІОС, 2000.-384 с.
23. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры / В.В. Ковалев. - М.: Финансы и статистика, 2001. - 133 с.
24. Ковалчук СВ. Фінанси: Навч. посіб / СВ. Ковалчук, І.В. Форкун. - Львів: "Новий Світ

- 2000", 2006. - 568 с.
25. Кудряшов В.П. Фінанси : Навч. посіб. / В.П. Кудряшов . - Херсон: Олді-плюс, 2006. - 352 с.
26. Колтынюк Б.А. Рынок ценных бумаг: Учебн. / Б.А. Колтынюк . - [2-е изд.] - Спб.: Изд-во Михайлова В.А., 2001.-427 с.
27. Крисоватий АЛ. Податкова система: Навч. посіб. / АЛ. Крисоватий, О.М. Десятник. - Т.: Карт-бланш, 2004. - 331 с.
28. Кротюк В.Л. Національний банк - центр банківської системи України. Організаційно-правовий аналіз / В.Л. Кротюк - К.: Вид. дім "Ін Юре", 2000. - 248 с.
29. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: Навч. посіб. I В.Д. Лагутін. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. -215с- (Вища освіта ХХІ століття).
30. Луніна I.O. Державні фінанси України в перехідний період / I.O. Луніна. - К.: НАН України. Ін-т екон. прогнозування, 2000. - 296 с.
31. Малые и средние предприятия. Управление и организация / Й. Ханне Пихлср; пер. с нем.
- М.: Между нар. Отношения, 2002. - 280 с.
32. Мельник В.М. Оподаткування та податкове регулювання виробництва: Монографія / В.М. Мельник. - Одеса: Астропrint, 1999. - 124с.
33. Мельник В.М. Оподаткування : наукове обґрунтування та організація процесу. Монографія / В.М. Мельник. - К.: Комп'ютерпрес, 2006. - 278 с.
34. Мельник В.М. Оподаткування підприємницької діяльності: Навч. посібник/ В.М. Мельник, І.А. Грицаенка, О.С. Іванишина. - К.: "Кондор", 2003. -160 с.
35. Мендрул ОТ. Фондовий ринок: операції з цінними паперами: Навч. посіб. / Мендрул О.Г., Павленко І.А. - [2-ге вид., доп. і персроб .]. - К.: КНЕУ, 2000. - 156 с.
36. Мороз А.М. Банківські операції: Підручник / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна; за ред.. А. М. Мороза. - К.: КНЕУ, 2000. - 384 с.
37. Науменкова С.В. Фінансовий ринок та інвестиції: 36. тестових вправ і завдань / С.В. Науменкова, А.В. Андреев, Ф.О. Журавка. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.-421 с.
38. Озеров И.Х. Основы финансовой науки / И.Х. Озеров - М.: Тип. Тов-ва Сытина, 1914. -364 с.
39. Опарін В.М. Фінанси: Загальна теорія: Навч. посіб. / В.М. Опарін. - [Вид. 2-ге, доп. і перероб.] - К.: КНЕУ, 2001. - 240 с.
40. Перов А.В. Налоги и налогообложение: Учеб. пособ. / А.В. Перов, А.В. Толкушкин. - М.: Юротт-М, 2002. - 555 с.
41. Пигу А. Экономическая теория благосостояния / А. Пигу; пер. с англ. - Т. 1. - М.: Прогресс, 1985.-88 с.
42. Примастка Л.О. Фінансові деривативи: аналітичні та облікові аспекти: Монографія / Л.О. Примостка. - К.: КНЕУ, 2001. - 263 с.
43. РикардоД. Начала политической экономики и налогового обложения / Рикардо Д.; пер. с англ., [Соч. - Т. 1.]. - М.: Госполитиздат, 1955. - 360 с.
44. Романенко О.Р. Фінанси: Підручн. / О.Р. Романенко. - К. Центр навч. літ-ри, 2004. - 312 с.
45. Савицкая Г.В. Методика комплексного анализа хозяйственной деятельности: Краткий курс / Г.В. Савицкая. - [2-е изд., испр.]. - М.: ИНФРА-М, 2002. - 288 с.
46. Савлук М.І. Гроші та кредит: Підручн. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. МЛ. Савлука. - К.: КНЕУ, 2001. - 599 с.
47. Сафонова Л.Д. Бюджетний менеджмент: Навч.-метод, посіб. [для самост. вивч. дисц.] / Л.Д. Сафонова. - К.: КНЕУ.-2001. - 186 с.
48. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / Адам Смит; пер. с англ. - М.: Соцэкгиз. - 1962. - 684 с .
49. Сумароков В.М. Государственные финансы в системе макроэкономического регулирования / В.М. Сумароков. - М.: Финансы и статистика, 1996. - 224 с.

50. Суторміна В.М. Фінанси зарубіжних корпорацій / В.М. Суторміна, В.М. Федоров, Н.С. Рязанова. - К.: Либідь,] 992. - 259 с.
51. Страхування; Підручник / Керівник авт. колективу і наук. ред. С.С. Осадець. — К.: КНЕУ, 1998.-368 с.
52. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств / О.О. Терещенко. - К.: КНЕУ, 2000.-412 с.
53. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / О.О. Терещенко. - К.: КНЕУ, 2003.-554 с.
54. Федосов В.М. Государственные финансы: Учеб. пособ. [для студ. экон. вузов и факультетов] / В.М. Федосов, Л.Д. Буряк, Д.Д. Бутанов и др. - К.: Лыбидь, 1991. -294 с.
55. Фінанси підприємств: Підручн. / за ред. А. М. Поддерьогіна. - К.: КНЕУ, 2004. - 486 с.
56. Финансово-кредитный словарь: в 3 т. / гл. ред. Н.В. Гаретовский. - М.: Финансы и статистика, 1998.-511 с.
57. Финансы: Учебн. [для вузов] / под ред. М.В. Романовского, О.В. Врублевской, Б.М. Сабанти. -М.: Перспектива; Юрайт, 2000. - 520 с.
58. Фінанси підприємств: Курс лекцій: Навч. посіб. / за ред . ГГ. Кірейцева. - К.: ЦУЛ, 2002. -268 с.
59. Чернов М.И. Финансовая политика организации: Учеб. пособ. / М.И. Чернов; под ред. М.И. Бяконова. - М.: ЮНИТИ: Дана, 2003.
60. Шемет ТС Міжнародні фінанси: Підручн. / Т.С. Шемет; за заг, ред. А.А. Мазаракі. - К.: КНТЕУ,2000.-336с.
61. Шуляк П.Н. Финансы предприятия: Учебн. / П.Н. Шуляк. - М.: Изд. Дом "Дашков и К", 2000.-752 с.
62. Юрій СІ. Бюджетна система України: Навч. посіб. / СЛ. Юрій, Й.М. Бескид. - К.: НЮС, 2000.-400 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://5fan.ru/wievjob.php?id=2475> – електронний курс лекцій з дисципліни «Фінанси»
2. http://pidruchniki.ws/15840720/finansi/_londar_sl - навчальні матеріали он-лайн
3. <http://minrd.gov.ua/> - офіційний сайт Державної фіiscalної служби України
4. <http://iportal.rada.gov.ua/> - офіційний сайт Верховної ради України
5. <http://www.minfin.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства фінансів України
6. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства статистики України
7. <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index> - офіційний сайт Державної казначейської служби України
8. <http://cdo.kname.edu.ua/course/view.php?id=1106> – дистанційний курс «Фінанси» ХНУМГ

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни . . . . ФІНАНСИ . . . .

(назва)

за спеціальністю підготовки 7.03050401 – Економіка підприємства, 703050901 – Облік і аудит

(залишіть потрібне)

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напряму / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напряму / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напряму / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напряму / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напряму / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напряму / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 201 _ року